

ХҮГЖЭЛТНЬ МАНЛАЙДА ДАБШАХА, ШЭНЭ ЁНООР ХҮДЭЛХЭ

[Түгээл. Эхнийн 1-дэхи ноуруа]

Партийн зэргүүдэд, партиан оргонуудад, партиан каарнуудад эдэхиин хэмээн мүнөөдөр бидэни хангаж шадхагуй байна гэж сэхэ хэлэ. Эндэ бидээр зарим тэдэ гэгдэл харанабди. Мүн ажабайдал эрилтэнүүд болон партиан хүдэлмэрин хэмээнэй хоорондо зарим тэдэ үрилдөөнэй би байншоо хараанабди. Би партиан кадрнууды, коммунистууды гэжнэн, тэрэ зүрилдөө шэнжэлхэ гэжнэн бэш, харин үе сагай гэбиан эрилтэнүүдэд үндэлхөр тэдэни шэнжэлхэ үзэхэ хүсэлтэйбди. Парторганизаацинууда боложо байгаа хубилган шэнжэлхэ тухай тоосонуд партианей ажал абуулган шэнэ шатада гаргахадамай тунхэа ээрэгтэй.

Тогтонги байдалай жалнуудтэ гү, али бүри нүүлээшэ үедэ партия иваллан зарим тэдэ хүнүүд би ааб даа, тэдэ энэ гол шухала бэш. Тимэ хүнүүдшэ үсөөн Тингээшэ тэдэ хүнүүд эхэ юуэ сэхэ бэш. Харин шухалан юун бэ гэхэдэ, партиан зарим гэшүүд партиан ажабайдалаар хонирхохо боолишоной, парт-суглаануудта ааб дүүргэлхэ мэтэ эрэй гэжэ буудга болошонхой бшуу. Боложо байгаа үйлэ хэрэгүүдэ ношо хүнүүдээр бодомжолон ойгоо болодог байдалаан олон коммунистууды хэрэгэ гаргахэ ээрэгтэй. Демократизаци болон экономическа реформын хэгдэхэ байгаа үедэ партиан комитетуудай үүргэнүүдтэ, парторганизаацинуудай хүдэлмэрдэ зарим тэдэ хубилгалтунда гэхдэхэ ёһотой гэлэн ауйла ойлгохо болон тэдэни шэнжэлхэ гэхдэхэ гэжэ бэш, бидээр зарим тэдэ хүн бүхэндэ, ажахи хүтэлбэрлэгшэ бүхэндэ үүргэ ондоо болгоно бшуу. Тэдээр мүнөө эдэхиинтэй, бээ даанхай үүргэтэй болохо, үлэм эхэ харюусалгатай болохо байна. Тинэ ажал хүдэлмэрдэ хам оролсон, ёһотой эээн боложо, ажаллаха болоно.

Тингээшэ зарим районоуд үшөөл хуушанайгаара ажаллажэ үргэлжлөөр, бүхэ асуудланууды өөһдөө шиндэхэ гэжэ оролдоһор юм. Тэрэ тоодо хуулин ёһоор предпринятиунда, Советуудтэ үгтэһэн асуудланууды шиндэхэ хэбээ түгээлэй. Харин бусад асуудланууды шиндэхэдэ комсомол, эхэнэрүүдэй советууд, ветерануудэй советууд эдэбхитэйгээр хабаадалсана.

Эдэб олон бүлүүдтэ хабартай хүн эхэнэ аша түһэ харуулан шэнэхэн хубилгалтын түлөө хүдэлсөөдэ бүхэ ардаа эхэ хабаадалсана, шэнэ обшествен түлөө энэ тэмсэлдэ нэгдэн жагсана.

Иимэ эрхэ байдалда парти эдэб тодорхой асуудланууды сэхэ шиндэхэ гэжэ оролдохо бэш, харин хүнүүдэй абуулгы шатлуулхэ, тааралдуула, нэгдүүлхэ, партиан организаацинуудад, кадрнуудад, партиан хинталар дамнаулан, олонинтэ зоной социальна эдэхи үсхэлхэ бадаруулха, хото горолто, районо, коллектив дотор тааруу захид, эршэ хүсэ түгээдэр байдал тогтоохо гэлэн бүри бэрхэтэй зорилго урдаа табиха ээрэгтэй. Эгээл энээнэй түлөө мүнөө партиан комитетууд, парти бүхэ дээрэ харюусалга дааха ээрэгтэй.

Бидээр шэнэхэн хубилгалтын түрүүшн шатада энэ талаар эхэ юуэ хэзэбди. Харин мүнөө, хоёрдох шатада эдэ хэрэгүүдэ үлэм гүнзгээр үүлхэ, сэгээдэхэ ёһотойбди. Тинэ энэ шэнэ үүргээ өйлөгдөх, манай районосийдто, горкомийдто болон обкомийдто тунхэа хэрэгтэй. Тэрээр ажал хэрэгтэй хандалга, хүдэлмэрингөө гурмын хубилгаха ээрэгтэй. Тингээдэ тэдээр бүри эхэ нэрэ хүндэтэй болохо юм. Эгээл имэ хүдэлмэрдэ мүнөө партианай, бүхэ обшественэй хэрэгтэй болодо байна.

Энээнэй дөшөрмөдүүлэн, гол анхаралаа амар юумтэдэ хандуула ёһотойбди гэлэн асуудал гарана. Тэрэ хэдээ эхин партиан организаацинуудта анхаралаа хандуула, ЦК-гай январин (1987 он) Пленум дээрэ хэлэгдэнхэй тааруугаар манай хунгагадэ оргонуудай ёһотой хайнаар хүдэлхэ эхилхэ ээрэгтэ анхарал хандуулагдаха ээрэгтэй.

Харин мүнөө тэдээр энэ үүргэ гүйсэд дүүргэгшэ, коммунистууд хүн зоной нал бодолуунда арад зоной ханаа сэхээл зобооно байгаа бусаа юуэ Пленум бүхэндэ, суглаан бүхэндэ гаргахэ ёһотой. Гэбшэ хунгагадэ партиан оргонууд урдаанайгаара ажаллаха абдалаа, хуушанин бааримталад, гол үлүү эхээр эхилхэдэ абдалаа үшөөл сулюерогүй байндаан шаналлахо. Тинэ энээнэ хубилгалтэй гээ, Н. Ельцин Б. Н. Гэшин хүдэлмэрин гурим болон олон аргунууды КПСС-эй МК-гай пленум дээрэ зүбшэн хэлэхэ үедэ горкомой гэшүн Н. Елисов А. С. гэшин болон бусадэй хэлхэн байдалтай үшээрэ байнабди. Тэрэнэй юун бэ гэхэдэ манай ноёдэ дээрэ эдэ бүгдэн боложо байгаа бусаа, бидээр, бюорогой гэшүүд, горкомой гэшүүд хаана байгаа гэхэбди гэлэн ауй болно.

Унгарэн байдалаа шэнжэлхээнэйгэ ашаар дуй дүршлөө ашгалан, теоретическ шэнжэлхэ үүргээ эхэ, социализм тухай ойлгомоё, мүнөө хүсэжэ байн обшествен түлөө шэнэ шар шэнэ тухай бүри үргэнобо, бүри эхэ хэмээхтэйгээр өйлөгдөд болохо най үндэнэй һури бидэ олобди. Бидээр мүнөөдэрэй байдала аша тунхэа үнгарэн байдала тайларилан ойгожо, сэгээдэхэ абдалаа байна. Энэ чингэгаа шула. Тинэ энэ хүдэлмэринэ саашада үргэлжлүүлхэ ээрэгтэй.

Хөбөрдөөр. Ойн баарай үүрэгүүдтэ бид үнгарэн байдала шэнжэлхээнэйгэ имгалт зохион байгуулхы удаа шартай байншоо бэш, харин мүнөө үе шатада бидээрэй абдан стратегическ шиндэхэрлэгшэ үлдэ шарыне, хубилган шэнэхэдэ хараа шугамай бүхэ удаа шарыне урда урдаанай хайна харанай, ойлгон мэдэрлэн байнабди. Имгалт тодоотон политикни: талаар бэш, харин бусад талаар социализмын бүхэ үсэ шадаль дэлгэхэ гаргангүйгээр урагша амжалтгүйгээр дабышан аргагүй гэжэ үлэм хурсаар мэдэрлэхэ. Хубилган шэнэхэдэ дэрээбди. Хубилган шэнэхэдэ эдэбхитэй политикни бэлүүлэн, бидээр гэгээдэн үүсхэл эдэбхитэй политикна гарана, дэлхийн хуби эзэн тухай, амаа байгуулалта социальна талаар шэлэхэ тухай, улахоорондын харилсаанай шэнжэ тухай бүхэ дэлхэйн хүн зондо бодомжолохо эхэ түлхисэ олгоһон байнабди.

Энээн тухай би юундэ хэлэхэбди? Шэнэхэн хубилгалтын хуби эзэнэй түлөө өөрингөө арадай үмэнэ, бүхэ дэлхэйн үмэнэ КПСС-эй амар эхэ, гүнзгэ харюусалгатай байншоо хэрүүлэн тулаа тингээбди. Партиан бүхэ ажал абуулхы, тэрэ тоодо политикна зохион тодорхойлоло, кадрова хүдэлмэри, эмхэдхэлэй болон үзэл сурталтай талаар хангалда мүнөөнэй шэнэ үеын хубилган шэнэхэдэхэ хоёрдох, шэнэ шатын үргэн эхэ зорилгоууда хайнаар тааралдаан хаан, партиан үүргэн дээшлэхэ байншын дэмжэгшэ гүй.

Хубилган шэнэхэдэхэн саашада хүжэлхэн үлэм ондоо боложо байгаа зорилгоууд эсвэ обшествен политическ өвөгдөрлөн үмэнэ шэнэ эрилтэнүүдэ табила. Тэрэнгүйгээр шэнэхэдэхэн хэрэгүүд оройдоо бэлүүлгэгшэ гүй, али буруу харгыгаар абуулгудаа юм.

Хубилган шэнэхэдэхэн түрүүшн шатада политическ манлай байха гэлэн үүргээ парти амжалттайгаар дүүргэхэ гэлэн харюусалгатай тобшолоон хээ үндэнэ КПСС-эй ЦК-гай апрелин Пленумийдэй хошой үнгарэн хоёр хадхэд эл олоно. Гэбшэ мүнөө бидээр саашада дабыша, манай политикни, стратегическ хараа шугамы нитын ажабайдалтай бүхэ оршонуудта тон тодорхойгоор нэгтэрүүлхэ бэлүүлхэ ёһотойбди. Тинэ обшествен хүжэлхэн мүнөөнэй шатада КПСС-эй үүргэ амар байха ёһотойб гэлэн асуудал дахин гарана. Партиан түрүү үүргэ амар бэ гэхэдэ, өөрингөө хүдэлмэри ажабайдалай эрилтэнүүдэй тааруугаар зохиоходо шартай байха, түүхэн тодорхой эрхэ байдалы нарин зүбөөр хараада абаха, шэнэ зорилгоууды хаража шадха абдал болоно. Энээн тухай бодомжолохо үзэмөөр юм.

Үнэн дээрэ хоорондоо холбоотой, бээ бэлхэ Дулдэгдэн гэрлэн хоёр зорилго урдаанай байна гэжэ. Шэнэхэн хубилгалтын хоёрдох шатын голын болгошо эдэ зорилгоууд амар бэ гэхэдэ, обшествен саашада демократизацилаха абдал бэ гүн эхэ экономическа реформо бэлүүлхэ абдал болоно. Эдэ хэдээ хүжэлхэн мүнөөнэй үе шатын гол, үндэнэй шухала зорилгоууда болоно.

Тон ойрын сага, мүн саашан харагдамаар үе шатада хээ ёһотой хүдэлмэрингөө хэмжээг тодорхойлохо гэбэлнэй, тэрэнэй аябайтар эхэ байха бээ. Түбхын түрүүндэ юундэб гэхэдэ, хубилган шэнэхэдэхэн хараа бодомжон ажабайдалтай бодото дээрэн холбохо абдал эхилхэ бшуу.

Хубилган шэнэхэдэхэ гэжэ олон миллион шэнэ квартиранууд, олон мянган шэнэ һургуулинууд болон больнишанууд, театрууд болон спортивна комплексууд болоно, энэ хэдээ хүн зоникэ эдэ хоолоор хангалга, эдэ бараануудай шарыне хайрааруула, нитын бүхэ ажабайдалда демократизаци нэгтэрүүлхэ абдал болоно. Гэбшэ үндэр эхэ бүтээсэтэй шанга ажал хэмэ, эхи гуримтай, журамтай, харюусалгатай, мүн бата гэгээлгэй, нэгэн абуулгатай байгаагаа, эдэ бүгдэй туйламе болохо юм. Харин энэ аме урдагтайб гэхэдэ, хубилган шэнэхэдэхэ коллектив бүхэниин, бүхэ обшественэй дайран хабаадуула болоно. Тинэ эхилхэн үе шатын амжалтын түлөө гол харюусалга, шэнэ зорилгоууды ажабайдалда бэлүүлхэ хүдэлмэри эмхэдхэлхэ абдалаа хэдээб бэш, эрхэмэй хэдээб КПСС-эй партиан каарнуудта тудана.

Мүнөө эхилжэ байгаа тоосонуд болон хунгалтанууд өйин тэдэни хэгдэхэ ажал бэш, эрхэмэй кампан бэш юм. Тэдэ хэдээ партиан бүхэ гэшүүдэй, тэрэнэй бүхэ кадрнуудай эдэхи үсхэлхэ бэрээ, хуушаараа ажаллааг, хүн гэжэги байдалаа олон хүнүүдэ гаргахэ, коммунистуудэй бээ бодээд онсэ динга эрилтэ табила, онсэ шингэ найдабари олгохо үснэ бодээд хэрүүлха, ажал үнгарээ хайрааруулхы үнэхөөр оролдохо гэжэ партиан ажал хэрэгтэй эдэхиин дээшлүүлхэ айнашагуй нүхээл, амжалта тунхэа, тэрэнэй нэрэ хүндэ дээшлүүлхэ шухала нүхээл мүн.

Эдэ суглаанууд дээрэ нилээд айнашагудаа коммунистууд, тэрэ тоодо хутэлбэригдэшшэ байха бээ. Мүн суглаанууд дээрэ эмхэдхэлхэ хэрүүлхэ үүргэ дүүргэхэ шадбартай гэжэ хэлхэе хүсэбди. Манай обшествен үе сага тааралдаа кадрнууды дэмжүүлэн гаргахэ шадальтай. Манай кадрнуудай олонхын бүри мундоо хубилган шэнэхэдэхэн хүдэлмэрдэ эдэбхитэйгээр оролсоно байна.

Зүгөөр партиан, партиан оргонуудай, манай кадрнуудай ажал абуулгын өөрингөө үдхэ шонгара, хүдэлмэрин онсэ оргонуудаар хубилган шэнэхэдэхэн шэнэ эмхэдхэн, зорилгоуудта тааралдахын тулаа аме юуэ, хайшэн гэхэ хээ ёһотойб? Ондоогоор хэлэхэдэ, демократизацин хэрэгтэй үлэм саашада дэлгэрэн гүнзгээрүүлхын тулаа, ажабайдалтай социальна эдэхиин үлэм дээшлэхын тулаа, экономическа реформын үе зорилгоуудай амжалттайгаар бэлүүлгэдэхын тулаа юу хээ ээрэгтэйб?

Үнэхөөрөөшэ, жэшээн, эрдэм наука тухай асуудальны горкомой хараа үедэ горкомой гэшүн болодог нэгшэ академик болон эрдэмэй доктор тус асуудал бэлүүлгэдэ хабаадуулагдангүй байлаа—иммер хүдэлмэриг болгоно вэл? Юун болоно? гэхэдэ, академик В. С. Семеновичий хэлхэнэй ёһоор, горкомой гэшүүд түрү хуримда эмхэдхэлхэ логтын тулаа һуудга генералнууд шэнги болошоно бшуу.

Иимэ ушарнууд олон ондоо газарнуудта үүсгэгдэхэ гэжэ хараада абаха хэрэгтэй. Шэнэ зорилгоууды эмхэдхэлхэ, ойлгодогшэ, коммунистуудай, ажабайдалтай эдэбхитэй айдг хүдэлмэригдэшшэ мүнөө хүртээр дайралдааг байха юм. Харин зорилго юуэ гэхэдэ, партиан комитет бүхэндэ ажабайдал буряалан хүжэжэ, хүнүүд энэ партиан, органиэ түрэл гэрнэй гэжэ тоолон, бүхэ арга, болон ханаа зобооно эндэ эржэ байха ёһотой. Зүгөөр мүнөө гол шата хэдээ эхин парторганизааци болоно. Манай бүхэ анхараль мүнөө тэрэнэй хандуула коммунистуудай үүсхэл эдэхиин ээрэгтэй үүсхэл эдэхиин хэрэгтэй. Манай хээ ёһотой урдаадахи эхэ алхам имэ байна. Коммунистуудай пленумууд болон суглаануудта хунгагадэ партиан оргонуудай мүнөөнэй тоосонудыин имэл зорилготой байха ёһотой.

Коммунист бүхэн, партиан органиэ бүхэн эхэ шанга шалгалта гараха, тэрэниин олон сэхээр, нэмэл ёһоор гараха ёһотой. Энэ аме бэ гэхэдэ, тус органиэци мүнөө үе сагай эрилтэнүүдэ, хубилган шэнэхэдэхэн эрилтэнүүдэ гур тааранаб гэжэ харагдаха ээрэгтэй. Тоосого суглаануудта шүүмжэлгэдэшшэ, шүүмжэлгэдэшшэ бүгдэ эхээр «халуудаа» ээрэгтэй.

Мүнөө эхилжэ байгаа тоосонуд болон хунгалтанууд өйин тэдэни хэгдэхэ ажал бэш, эрхэмэй кампан бэш юм. Тэдэ хэдээ партиан бүхэ гэшүүдэй, тэрэнэй бүхэ кадрнуудай эдэхи үсхэлхэ бэрээ, хуушаараа ажаллааг, хүн гэжэги байдалаа олон хүнүүдэ гаргахэ, коммунистуудэй бээ бодээд онсэ динга эрилтэ табила, онсэ шингэ найдабари олгохо үснэ бодээд хэрүүлха, ажал үнгарээ хайрааруулхы үнэхөөр оролдохо гэжэ партиан ажал хэрэгтэй эдэхиин дээшлүүлхэ айнашагуй нүхээл, амжалта тунхэа, тэрэнэй нэрэ хүндэ дээшлүүлхэ шухала нүхээл мүн.

Эдэ суглаанууд дээрэ нилээд айнашагудаа коммунистууд, тэрэ тоодо хутэлбэригдэшшэ байха бээ. Мүн суглаанууд дээрэ эмхэдхэлхэ хэрүүлхэ үүргэ дүүргэхэ шадбартай гэжэ хэлхэе хүсэбди. Манай обшествен үе сага тааралдаа кадрнууды дэмжүүлэн гаргахэ шадальтай. Манай кадрнуудай олонхын бүри мундоо хубилган шэнэхэдэхэн хүдэлмэрдэ эдэбхитэйгээр оролсоно байна.

Зүгөөр партиан, партиан оргонуудай, манай кадрнуудай ажал абуулгын өөрингөө үдхэ шонгара, хүдэлмэрин онсэ оргонуудаар хубилган шэнэхэдэхэн шэнэ эмхэдхэн, зорилгоуудта тааралдахын тулаа аме юуэ, хайшэн гэхэ хээ ёһотойб? Ондоогоор хэлэхэдэ, демократизацин хэрэгтэй үлэм саашада дэлгэрэн гүнзгээрүүлхын тулаа, ажабайдалтай социальна эдэхиин үлэм дээшлэхын тулаа, экономическа реформын үе зорилгоуудай амжалттайгаар бэлүүлгэдэхын тулаа юу хээ ээрэгтэйб?

Үнэхөөрөөшэ, жэшээн, эрдэм наука тухай асуудальны горкомой хараа үедэ горкомой гэшүн болодог нэгшэ академик болон эрдэмэй доктор тус асуудал бэлүүлгэдэ хабаадуулагдангүй байлаа—иммер хүдэлмэриг болгоно вэл? Юун болоно? гэхэдэ, академик В. С. Семеновичий хэлхэнэй ёһоор, горкомой гэшүүд түрү хуримда эмхэдхэлхэ логтын тулаа һуудга генералнууд шэнги болошоно бшуу.

Иимэ ушарнууд олон ондоо газарнуудта үүсгэгдэхэ гэжэ хараада абаха хэрэгтэй. Шэнэ зорилгоууды эмхэдхэлхэ, ойлгодогшэ, коммунистуудай, ажабайдалтай эдэбхитэй айдг хүдэлмэригдэшшэ мүнөө хүртээр дайралдааг байха юм. Харин зорилго юуэ гэхэдэ, партиан комитет бүхэндэ ажабайдал буряалан хүжэжэ, хүнүүд энэ партиан, органиэ түрэл гэрнэй гэжэ тоолон, бүхэ арга, болон ханаа зобооно эндэ эржэ байха ёһотой. Зүгөөр мүнөө гол шата хэдээ эхин парторганизааци болоно. Манай бүхэ анхараль мүнөө тэрэнэй хандуула коммунистуудай үүсхэл эдэхиин ээрэгтэй үүсхэл эдэхиин хэрэгтэй. Манай хээ ёһотой урдаадахи эхэ алхам имэ байна. Коммунистуудай пленумууд болон суглаануудта хунгагадэ партиан оргонуудай мүнөөнэй тоосонудыин имэл зорилготой байха ёһотой.

Коммунист бүхэн, партиан органиэ бүхэн эхэ шанга шалгалта гараха, тэрэниин олон сэхээр, нэмэл ёһоор гараха ёһотой. Энэ аме бэ гэхэдэ, тус органиэци мүнөө үе сагай эрилтэнүүдэ, хубилган шэнэхэдэхэн эрилтэнүүдэ гур тааранаб гэжэ харагдаха ээрэгтэй. Тоосого суглаануудта шүүмжэлгэдэшшэ, шүүмжэлгэдэшшэ бүгдэ эхээр «халуудаа» ээрэгтэй.

Мүнөө эхилжэ байгаа тоосонуд болон хунгалтанууд өйин тэдэни хэгдэхэ ажал бэш, эрхэмэй кампан бэш юм. Тэдэ хэдээ партиан бүхэ гэшүүдэй, тэрэнэй бүхэ кадрнуудай эдэхи үсхэлхэ бэрээ, хуушаараа ажаллааг, хүн гэжэги байдалаа олон хүнүүдэ гаргахэ, коммунистуудэй бээ бодээд онсэ динга эрилтэ табила, онсэ шингэ найдабари олгохо үснэ бодээд хэрүүлха, ажал үнгарээ хайрааруулхы үнэхөөр оролдохо гэжэ партиан ажал хэрэгтэй эдэхиин дээшлүүлхэ айнашагуй нүхээл, амжалта тунхэа, тэрэнэй нэрэ хүндэ дээшлүүлхэ шухала нүхээл мүн.

Эдэ суглаанууд дээрэ нилээд айнашагудаа коммунистууд, тэрэ тоодо хутэлбэригдэшшэ байха бээ. Мүн суглаанууд дээрэ эмхэдхэлхэ хэрүүлхэ үүргэ дүүргэхэ шадбартай гэжэ хэлхэе хүсэбди. Манай обшествен үе сага тааралдаа кадрнууды дэмжүүлэн гаргахэ шадальтай. Манай кадрнуудай олонхын бүри мундоо хубилган шэнэхэдэхэн хүдэлмэрдэ эдэбхитэйгээр оролсоно байна.

Зүгөөр партиан, партиан оргонуудай, манай кадрнуудай ажал абуулгын өөрингөө үдхэ шонгара, хүдэлмэрин онсэ оргонуудаар хубилган шэнэхэдэхэн шэнэ эмхэдхэн, зорилгоуудта тааралдахын тулаа аме юуэ, хайшэн гэхэ хээ ёһотойб? Ондоогоор хэлэхэдэ, демократизацин хэрэгтэй үлэм саашада дэлгэрэн гүнзгээрүүлхын тулаа, ажабайдалтай социальна эдэхиин үлэм дээшлэхын тулаа, экономическа реформын үе зорилгоуудай амжалттайгаар бэлүүлгэдэхын тулаа юу хээ ээрэгтэйб?

Үнэхөөрөөшэ, жэшээн, эрдэм наука тухай асуудальны горкомой хараа үедэ горкомой гэшүн болодог нэгшэ академик болон эрдэмэй доктор тус асуудал бэлүүлгэдэ хабаадуулагдангүй байлаа—иммер хүдэлмэриг болгоно вэл? Юун болоно? гэхэдэ, академик В. С. Семеновичий хэлхэнэй ёһоор, горкомой гэшүүд түрү хуримда эмхэдхэлхэ логтын тулаа һуудга генералнууд шэнги болошоно бшуу.

Иимэ ушарнууд олон ондоо газарнуудта үүсгэгдэхэ гэжэ хараада абаха хэрэгтэй. Шэнэ зорилгоууды эмхэдхэлхэ, ойлгодогшэ, коммунистуудай, ажабайдалтай эдэбхитэй айдг хүдэлмэригдэшшэ мүнөө хүртээр дайралдааг байха юм. Харин зорилго юуэ гэхэдэ, партиан комитет бүхэндэ ажабайдал буряалан хүжэжэ, хүнүүд энэ партиан, органиэ түрэл гэрнэй гэжэ тоолон, бүхэ арга, болон ханаа зобооно эндэ эржэ байха ёһотой. Зүгөөр мүнөө гол шата хэдээ эхин парторганизааци болоно. Манай бүхэ анхараль мүнөө тэрэнэй хандуула коммунистуудай үүсхэл эдэхиин ээрэгтэй үүсхэл эдэхиин хэрэгтэй. Манай хээ ёһотой урдаадахи эхэ алхам имэ байна. Коммунистуудай пленумууд болон суглаануудта хунгагадэ партиан оргонуудай мүнөөнэй тоосонудыин имэл зорилготой байха ёһотой.

Коммунист бүхэн, партиан органиэ бүхэн эхэ шанга шалгалта гараха, тэрэниин олон сэхээр, нэмэл ёһоор гараха ёһотой. Энэ аме бэ гэхэдэ, тус органиэци мүнөө үе сагай эрилтэнүүдэ, хубилган шэнэхэдэхэн эрилтэнүүдэ гур тааранаб гэжэ харагдаха ээрэгтэй. Тоосого суглаануудта шүүмжэлгэдэшшэ, шүүмжэлгэдэшшэ бүгдэ эхээр «халуудаа» ээрэгтэй.

Мүнөө эхилжэ байгаа тоосонуд болон хунгалтанууд өйин тэдэни хэгдэхэ ажал бэш, эрхэмэй кампан бэш юм. Тэдэ хэдээ партиан бүхэ гэшүүдэй, тэрэнэй бүхэ кадрнуудай эдэхи үсхэлхэ бэрээ, хуушаараа ажаллааг, хүн гэжэги байдалаа олон хүнүүдэ гаргахэ, коммунистуудэй бээ бодээд онсэ динга эрилтэ табила, онсэ шингэ найдабари олгохо үснэ бодээд хэрүүлха, ажал үнгарээ хайрааруулхы үнэхөөр оролдохо гэжэ партиан ажал хэрэгтэй эдэхиин дээшлүүлхэ айнашагуй нүхээл, амжалта тунхэа, тэрэнэй нэрэ хүндэ дээшлүүлхэ шухала нүхээл мүн.

Эдэ суглаанууд дээрэ нилээд айнашагудаа коммунистууд, тэрэ тоодо хутэлбэригдэшшэ байха бээ. Мүн суглаанууд дээрэ эмхэдхэлхэ хэрүүлхэ үүргэ дүүргэхэ шадбартай гэжэ хэлхэе хүсэбди. Манай обшествен үе сага тааралдаа кадрнууды дэмжүүлэн гаргахэ шадальтай. Манай кадрнуудай олонхын бүри мундоо хубилган шэнэхэдэхэн хүдэлмэрдэ эдэбхитэйгээр оролсоно байна.

Зүгөөр партиан, партиан оргонуудай, манай кадрнуудай ажал абуулгын өөрингөө үдхэ шонгара, хүдэлмэрин онсэ оргонуудаар хубилган шэнэхэдэхэн шэнэ эмхэдхэн, зорилгоуудта тааралдахын тулаа аме юуэ, хайшэн гэхэ хээ ёһотойб? Ондоогоор хэлэхэдэ, демократизацин хэрэгтэй үлэм саашада дэлгэрэн гүнзгээрүүлхын тулаа, ажабайдалтай социальна эдэхиин үлэм дээшлэхын тулаа, экономическа реформын үе зорилгоуудай амжалттайгаар бэлүүлгэдэхын тулаа юу хээ ээрэгтэйб?

Үнэхөөрөөшэ, жэшээн, эрдэм наука тухай асуудальны горкомой хараа үедэ горкомой гэшүн болодог нэгшэ академик болон эрдэмэй доктор тус асуудал бэлүүлгэдэ хабаадуулагдангүй байлаа—иммер хүдэлмэриг болгоно вэл? Юун болоно? гэхэдэ, академик В. С. Семеновичий хэлхэнэй ёһоор, горкомой гэшүүд түрү хуримда эмхэдхэлхэ логтын тулаа һуудга генералнууд шэнги болошоно бшуу.

Иимэ ушарнууд олон ондоо газарнуудта үүсгэгдэхэ гэжэ хараада абаха хэрэгтэй. Шэнэ зорилгоууды эмхэдхэлхэ, ойлгодогшэ, коммунистуудай, ажабайдалтай эдэбхитэй айдг хүдэлмэригдэшшэ мүнөө хүртээр дайралдааг байха юм. Харин зорилго юуэ гэхэдэ, партиан комитет бүхэндэ ажабайдал буряалан хүжэжэ, хүнүүд энэ партиан, органиэ түрэл гэрнэй гэжэ тоолон, бүхэ арга, болон ханаа зобооно эндэ эржэ байха ёһотой. Зүгөөр мүнөө гол шата хэдээ эхин парторганизааци болоно. Манай бүхэ анхараль мүнөө тэрэнэй хандуула коммунистуудай үүсхэл эдэхиин ээрэгтэй үүсхэл эдэхиин хэрэгтэй. Манай хээ ёһотой урдаадахи эхэ алхам имэ байна. Коммунистуудай пленумууд болон суглаануудта хунгагадэ партиан оргонуудай мүнөөнэй тоосонудыин имэл зорилготой байха ёһотой.

Коммунист бүхэн, партиан органиэ бүхэн эхэ шанга шалгалта гараха, тэрэниин олон сэхээр, нэмэл ёһоор гараха ёһотой. Энэ аме бэ гэхэдэ, тус органиэци мүнөө үе сагай эрилтэнүүдэ, хубилган шэнэхэдэхэн эрилтэнүүдэ гур тааранаб гэжэ харагдаха ээрэгтэй. Тоосого суглаануудта шүүмжэлгэдэшшэ, шүүмжэлгэдэшшэ бүгдэ эхээр «халуудаа» ээрэгтэй.

Мүнөө эхилжэ байгаа тоосонуд болон хунгалтанууд өйин тэдэни хэгдэхэ ажал бэш, эрхэмэй кампан бэш юм. Тэдэ хэдээ партиан бүхэ гэшүүдэй, тэрэнэй бүхэ кадрнуудай эдэхи үсхэлхэ бэрээ, хуушаараа ажаллааг, хүн гэжэги байдалаа олон хүнүүдэ гаргахэ, коммунистуудэй бээ бодээд онсэ динга эрилтэ табила, онсэ шингэ найдабари олгохо үснэ бодээд хэрүүлха, ажал үнгарээ хайрааруулхы үнэхөөр оролдохо гэжэ партиан ажал хэрэгтэй эдэхиин дээшлүүлхэ айнашагуй нүхээл, амжалта тунхэа, тэрэнэй нэрэ хүндэ дээшлүүлхэ шухала нүхээл мүн.

Эдэ суглаанууд дээрэ нилээд айнашагудаа коммунистууд, тэрэ тоодо хутэлбэригдэшшэ байха бээ. Мүн суглаанууд дээрэ эмхэдхэлхэ хэрүүлхэ үүргэ дүүргэхэ шадбартай гэжэ хэлхэе хүсэбди. Манай обшествен үе сага тааралдаа кадрнууды дэмжүүлэн гаргахэ шадальтай. Манай кадрнуудай олонхын бүри мундоо хубилган шэнэхэдэхэн хүдэлмэрдэ эдэбхитэйгээр оролсоно байна.

Зүгөөр партиан, партиан оргонуудай, манай кадрнуудай ажал абуулгын өөрингөө үдхэ шонгара, хүдэлмэрин онсэ оргонуудаар хубилган шэнэхэдэхэн шэнэ эмхэдхэн, зорилгоуудта тааралдахын тулаа аме юуэ, хайшэн гэхэ хээ ёһотойб? Ондоогоор хэлэхэдэ, демократизацин хэрэгтэй үлэм саашада дэлгэрэн гүнзгээрүүлхын тулаа, ажабайдалтай социальна эдэхиин үлэм дээшлэхын тулаа, экономическа реформын үе зорилгоуудай амжалттайгаар бэлүүлгэдэхын тулаа юу хээ ээрэгтэйб?

Үнэхөөрөөшэ, жэшээн, эрдэм наука тухай асуудальны горкомой хараа үедэ горкомой гэшүн болодог нэгшэ академик болон эрдэмэй доктор тус асуудал бэлүүлгэдэ хабаадуулагдангүй байлаа—иммер хүдэлмэриг болгоно вэл? Юун болоно? гэхэдэ, академик В. С. Семеновичий хэлхэнэй ёһоор, горкомой гэшүүд түрү хуримда эмхэдхэлхэ логтын тулаа һуудга генералнууд шэнги болошоно бшуу.

Иимэ ушарнууд олон ондоо газарнуудта үүсгэгдэхэ гэжэ хараада абаха хэрэгтэй. Шэнэ зорилгоууды эмхэдхэлхэ, ойлгодогшэ, коммунистуудай, ажабайдалтай эдэбхитэй айдг хүдэлмэригдэшшэ мүнөө хүртээр дайралдааг байха юм. Харин зорилго юуэ гэхэдэ, партиан комитет бүхэндэ ажабайдал буряалан хүжэжэ, хүнүүд энэ партиан, органиэ түрэл гэрнэй гэжэ тоолон, бүхэ арга, болон ханаа зобооно эндэ эржэ байха ёһотой. Зүгөөр мүнөө гол шата хэдээ эхин парторганизааци болоно. Манай бүхэ анхараль мүнөө тэрэнэй хандуула коммунистуудай үүсхэл эдэхиин ээрэгтэй үүсхэл эдэхиин хэрэгтэй. Манай хээ ёһотой урдаадахи э

ХОТО, ХҮДЭӨГӨЙ НОНИН

ТҮРГЭДХЭХЭ АРГА БИИ

Баригдажа, бэлэн болоон гэрнүүд соохи сантехникческ ажалада хэди саг гаргашалагдаг гэсэбэ! Статистикын тоо, мэдээний ёһор, табан дахьартай байрын гэртэй энэ ажанье нэгэ бригада хэхэд жэлэй туршада хэхэд байна. Ажалай нимэ эршье бүри тургэдэхэ арга болжмоноуд бии гү гэнэн асуудалда Зүүн-Сибирин соёлой институтай хамтын байрын барилга дээрэ үнэгэргэдээн конкурс харуу үгэбэ.

«Мэргэжлээрэ эрхилмэлгэн» гэнэн нэрэ зэргэдэ хүртэхин түлөө Яхадэй, Буряадэй, Шэтын болон Эрхүүгэй студентнэр гурбан үдэрэй туршада хаба шадалаа туршалсаа. Гурбан гэршэ бурхадээн хамтын байрын комплексо сантехникческ түхэрэлгэнүүдэ студентнэр тодоходоо, үглөө-

нэй найман часнаа үдэшин юэн час болотср ажаллаа. Түрүүшнхэн үнэгэргэдээн зонин конкурсо Буряадэйнай студентнэр урагшатай байжа, түрүү һуури эзлэбэ. «Восток-Сибирь» комбинатай «Трестын Улаан-Удын управлениин мэргэжлэдэхэ бүридэлэн комиссин даабарине хоёр хахад үдэрэй туршада һайн шанартайгаар дүүргээн байн.

Зүүн Сибирин соёлой институтай студентнэр хамтын байрын барилга дээрэ сулоо сагтаа ажалладаг юм. «Жил-граждентстрой» трестын барилга-хабаралгын 1-дхи управлениин барилгашада тингэжэ туһална, мүн барилгын эршье тургэдэхэлсэн гэсэбэ. Тэднээр гол түлэб дотор талын хүдэлмэрин хэнэ. Ажалада хабадалсанай ээргээр студентнэр салин хүлэе абадаг. Бэе бээдээ итгэжэ туһалалсан хүдэлхэдэ, һуулай һуулай али алиндашье һайн ха юм.

Х. СОКТОЕВ.

ҮНЭР БАЯН АЙЛ

Арадай депутадуудай Кабанкин селеск Советэй гүйсэдкомой ЗАГС-ын талагай гэрлэлгын зал соо хүн зон олоороо сугларба.

—Хүндэтэ түрэлхид, мүнөөдэр бидэнэр Анатолий Николаевич Галина Григорьевна Плесоватой гэр бүлэдэ шээн эрхэтэй мүнхэлэнхэдэ зориулагдан баяр ёһолол үгэргэжэ, бүридэлдэ абага гэсэбэди, — гэжэ ЗАГС-ын талагыя дааша Е. П. Сокольников хэлээд, эхэ, эсэгэнье табашади, хүмүүшнэй болоһоорнь амаршалба.

Анатолий Николаевич Галина Григорьевна хоёр «бай-

Улаан-Удын гарай бэлэгүүдэй заводой урашуул орон дотороо сугай болонхой. Эдээр эхэнэрүүдэй зүүдэлүүд, хутага, гаана, арадай үргэн хэрэгшэлэй бусад олон эд бараа бүтээгэн. Гө һайхан ургалатай амбартануудта элдэб, зохид һайхан зургуудыг, ургалануудыг уран зураашад бэлдэжэ, үйлэбэрчидэ дурдахдаг юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: уран зураашад Борис Татхаров Александрда Жарюка хоёр зүбшэжэ байна.

В. ПЛУТТЫН фото.

ВОСКРЕСЕНИ, 22
НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА
Москва, 8.00—9.00 минута,
9.30—Ритмическая гимнастика
10.15—«Спортлото» тираж,
10.30—Будильник. 11.00—Советская Союзда алба хэбэ!
12.00—«Угловэй» почтоо—хүгжэмтэ дамжуула. 12.30—Хүдэмтэ ажал хэрэгүүд. 13.40—Хүгжэмтэ кино. 14.00—Энур энхэ байга. 14.45—«Ералаш». 14.55—Дүндэо барилдагаар дэлхэй чемпионат. 15.30—Арадай уран бэлэгтэ телепрограммануудай «Фолонго» гэнэн улаасоорондын фестивал. 16.05—Мультифильм. 16.30—Архитектура ба общество. 17.30—«Инаг дуратай Эхэ оромни» гэнэн фотоконкурсны дүнгүүд. 18.20

—Улаасоорондын шэнхэлэл, 19.05—Хүгжэмтэ дамжуула, 19.50—Мультифильмүүд. 20.15—«Выйти замуж за капитана!» уран һайханай фильм. 21.45—Хубилган шэнхэдэлгын прожектор. 21.55—Время. 22.25—СССР-эй фестивалы Индия. Искуствен уран бэлитэй концерт.

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА
Москва, 9.00—Зарякада зог-

согты 9.15—Тула хотын уран һайханай коллективүүдэй концерт. 9.30—Баримтата фильм. Амиды байгаай. 16.25—Арадай уран бэлэгтэ телепрограммануудай «Фолонго» гэнэн улаасоорондын фестивал. 17.05—Морин спорт. 17.50—Совет кино хуудалнуудай «Литература ба театр». 19.30—«Московский новости» газетин шангай туйфигуна холжолорсоор улаасоорондын мурсыонга гүүд тушаа. 21.00—Анжамноирсогты, Багашуул! 21.30—С. Рахманиновай пьеска. 21.45—Хубилган шэнхэдэлгын прожектор. 21.55—Время. 22.25—«Белый снег» Россия-и һайханай фильм.

ТЕЛЕВИДЕНИ

Ноябрьн 22-һоо 29 хүрэтэр

ПОНЕДЕЛЬНИК, 23
НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА
Москва, 8.00—9.00 минута,
9.30—«Выйти замуж за капитана!» уран һайханай фильм. 11.00—Шэнэ һонин (11.10 хүрэтэр). 16.55—Шэнэ һонин, 17.05—Хубилган шэнхэдэлгын прожектор. 17.15—«Ород хэлэни» Улаан-Уд. 17.45—«Бидэ» интернационалистуудай, Улаан-Удын студийн ошолго. 18.05—«Республикын шохорла» барилганууд дээрэ. Гусинорсерск ГРЭС. 18.45—Байгал. Москва, 19.15—«Хурдадалга» ба хубилган шэнхэдэлгэ. Совет обществен ажалай ноос-

нүүд. 19.45—«Мунөөдэр» түби дэлхэй дээрэ. 20.00—Мультифильм. 20.10—Москвгай сатирын академическ театрай «Нездо гларуха» гэнэн фильм-жужэ. Авторны—В. Розов. 22.00—Время. 22.35—Хубилган шэнхэдэлгын прожектор. 22.45—«Гнездо гларуха» гэжэ фильм-жужэ үргэлжэлэ. 23.55—Баримтата фильм. 00.20—«Мунөөдэр» түби дэлхэй дээрэ. 00.35—Шатараар дэлхэй чемпионат дээрэ.

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА
Москва, 9.00—Угловэй гимнастика. 9.15—Баримтата фильм. 9.35, 10.35—Хүгжэм. 3-

дехи класс. 9.55—Москвгай зоопарк соо. 10.05, 14.25—Итальян хэлэн. 10.55—Баримтата фильм. 11.05—СПТУ-гай хурагшадта. Информатикын болон тоолон тодорхойлох техникын үндэһэй һуури. 11.35, 12.40—Биологи. 6-дахы класс. 11.55—«Шэнэ юумэ үсхэгшэд ба хуушанай юумэ баримталашади». 13.00—«Исповедэ» ето женьи—уран һайханай фильм. 14.55—Шэнэ һонин. 15.05—Багшада—хүгжэмтэ хэсээл. 7-дохы класс. 16.10—«Портрет современника»—Баримтата фильм. Улаан-Уд. 16.50—Композитор Юрий Ирднеевэй дуунууд. 17.30—Соноскоһууд.

ВТОРНИК, 24
НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА
Москва, 8.00—9.00 минута,
9.30—«Гнездо гларуха» фильм-жужэ. 12.35—Шэнэ һонин (12.45 хүрэтэр). 17.00—Шэнэ һонин. 17.10—Хубилган шэнхэдэлгын прожектор. 17.20—Баримтата фильм. 17.45—«Ухи бүгдэтэ ангуудай гүлгэд тухай». 18.15—Баримтата фильмүүд. 18.50—Гитара дээрэ наадха. Улаан-Уд. 19.15—Байгал. Москва, 19.45—«Мунөөдэр» түби дэлхэй дээрэ. 20.00—Мульти-

фильм. 20.15—«Проверка на дорогах»—уран һайханай фильм. 22.00—Время. 22.35—Хубилган шэнхэдэлгын прожектор. 22.45—«Дуун-87». 24.00—Баримтата фильм. 00.15—«Мунөөдэр» түби дэлхэй дээрэ. 00.30—Шатараар дэлхэй чемпионат.

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА
Москва, 9.00—Угловэй гимнастика. 9.15—Баримтата фильм. 9.35, 10.35—Географи. 7-дохы класс. 10.05, 14.40—Француз хэлэн. 11.05—СПТУ-гай хурагшадта. Гоё һайханые

ойгожо хураха. 11.35, 12.40—Байгай шэнхэлгэ. 3-дахы класс. 11.55—«Ород хэлэни». 12.25—Баримтата фильм. 13.00—«Дело исперских»—уран һайханай фильм. 15.10—Шэнэ һонин. 15.20—Баримтата фильмүүд. 16.15—Н. И. Вавилов тухай. Улаан-Уд. 18.00—Мультифильм. 18.10—«Поделись своей мыслью»—Баримтата фильм. 18.40—«Хубилган шэнхэдэлгэ ба социологи. Философин эрдэмтэ докторууд, профессорунд Г. Т. Журбаев болон Д. Д. Лубсанов

СРЕДА, 25
НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА
Москва, 8.00—9.00 минута,
9.30—«Проверка на дорогах» уран һайханай фильм. 11.20—«Этигэл найдалай стартууд». 12.05—Шэнэ һонин. (12.15 хүрэтэр). 17.00—Шэнэ һонин. 17.10—Хубилган шэнхэдэлгын прожектор. 17.20—«Утсава»—президиент дэргэдэ баримта фильм. 18.10—Н. Г. Чернышевский. Ажабадалайн ба зохёохы ажал ябуулгын хуудаланууд. Улаан-Уд. 19.05—Байгал. Москва, 19.35—Мультифильм. 19.45—«Мунөөдэр» тү-

би дэлхэй дээрэ. 20.00—«Хүн ба хуули». 20.30—«Эхэнүүдэ мультифильм. 20.45—«Урхун А. Бородинэй нэрэжэмтэ кварталэй концерт. 21.25—«Покученки»—уран һайханай богонин фильм. 22.00—Время. 22.35—Хубилган шэнхэдэлгын прожектор. 22.45—«Шиндхэг дээгэй асуудалууд, бэдэрлэгэнүүд, шиндхэгэнүүд. 00.15—РСФСР-эй арадай артист. И. Ойстрах наадха. 00.40—«Мунөөдэр» түби дэлхэй дээрэ.

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА
Москва, 9.00—Угловэй гимнастика. 9.15—Баримтата

фильм. 9.35, 10.35—Байгай шэнхэлгэ. 4-дахы класс. 9.55—«Юдэна мама на всех»—Баримтата фильм. 10.05, 14.05, 14.20—Испан хэлэн. 10.55—«Ленинград»—Агууэз Октябрьин үлгэни. 11.05—СПТУ-гай хурагшадта. Түүхэ. 11.35, 12.35—Физик. 7-дохы класс. 12.05—И. Стравинский. «Петрушка». 13.05—«Дни Турбиных»—3 сериэти уран һайханай фильм. 2-дохы сери. 14.50—Шэнэ һонин. 15.00—Г. Р. Державин. Ажабадалайн ба зохёохы ажал ябуулгын хуудаланууд. 15.55—«Волжская твердыня»—Баримтата фильм. Улаан-

ЧЕТВЕРГ, 26
МНР-ЭЙ СОНОСХОГДОНОН ҮДЭР
НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА
Москва, 8.00—9.00 минута,
9.30—«Эдиномыслиеники»—баримтата фильм. 10.05—Концерт. 11.10—Шэнэ һонин. (11.20 хүрэтэр). 17.00—Шэнэ һонин. 17.15—Хубилган шэнхэдэлгын прожектор. 17.25—Баримтата фильм. 17.45—«...16 хүрэтэр ба тэрэһэнхэ дээшэ наһатайшуудан», Монголой Арадай Республикын соносхогдон үдэр. 18.30—«Кая ойна Монголия»—Баримтата фильм. 19.00—Монголой

уран һайханай коллективүүдэй концерт. 19.30—Мультифильмүүд. 19.45—«Мунөөдэр» түби дэлхэй дээрэ. Улаан-Уд. 20.00—Байгал. Москва, 20.30—Футболор УЕФА-гай кубок. «Вердер» (ФРГ) «Динамо» (Тбилиси). 22.00—Время. 22.35—Хубилган шэнхэдэлгын прожектор. 22.45—«Хүгжэм. 7-дохы класс. 12.05—И. Стравинский. «Петрушка». 13.05—«Дни Турбиных»—3 сериэти уран һайханай фильм. 2-дохы сери. 14.50—Шэнэ һонин. 15.00—Г. Р. Державин. Ажабадалайн ба зохёохы ажал ябуулгын хуудаланууд. 15.55—«Волжская твердыня»—Баримтата фильм. Улаан-

Уд. 17.55—«Арадай уран һайханай коллективүүдэй концерт. 19.05—«Монгол хүгжэмтэ» Монска, 20.05—«Урхун Агуу Октябрьин үлгэни» дуунууд. Улаан-Уд. 20.00—Улаасоорондын шэнхэдэлгын прожектор. 20.45—«Советская Россия». 21.00—«Амгалан ноирсогты, Багашуул!» 21.30—«Амгалан ноирсогты, Багашуул!» 21.30—«Дэлхэй хуудална жасана». 22.00—Время. 22.35—Хубилган шэнхэдэлгын прожектор. 22.45—«Дни Турбиных»—3 сериэти уран һайханай фильм. 2-дохы сери.

ПЯТНИЦА, 27
НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА
Москва, 8.00—9.00 минута,
9.30—«Спасите наши души» уран һайханай фильм. 10.45—Шэнэ һонин. (10.55 хүрэтэр). 17.00—Шэнэ һонин. 17.15—Хубилган шэнхэдэлгын прожектор. 17.25—«Фильм необычной судьбы»—Баримтата фильм. 17.45—«Лиле» ансамблин концерт. 18.10—Баримтата фильмүүд. 18.30—«Дни Турбиных». Улаан-Уд. 19.15—Байгал. Москва, 19.45—«Мунөөдэр» түби дэлхэй дээрэ. 20.00—Скрипичэ дээрэ

дүүд. 20.15—ВЛКСМ-эй ЦК-гэй нэгдэхэ секретарь В. И. Мироничи залуушуулай асуудалнуудта харюусаха. 21.30—СССР-эй арадуудай аялга дуунууд. 22.00—Время. 22.35—Хубилган шэнхэдэлгын прожектор. 22.45—Кинолэонарма. 00.15—Мэдээлэл-хүгжэмтэ үдэшин программа.

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА
Москва, 9.00—Угловэй гимнастика. 9.15—Баримтата

фильм. 9.35, 10.35—Байгай шэнхэлгэ. 7-дохы класс. 12.05—Модон дээрэ һингэдэхэ уран улаага хээнүүд. 13.05—«Дни Турбиных»—3 сериэти уран һайханай фильм. 3-дахы класс. 14.05—М. П. Мусоргскийн зохёол бүтээлүүд. 15.10—Шэнэ һонин. 15.20—Түүхын хуудаланууд. Улаан-Уд. 18.00—Мультифильмүүд. 18.20—«Талын галинууд»—тележурнал (Буряадар). 18.55—Буряадар хэлэжэ хурагшад. Москва, 19.15—Манай орой дотор инженерин академии байгуула тухай. Улаан-Уд. 19.45—Шэнэ һонин (Буряадар).

СУББОТО, 28
НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА
Москва, 8.00—9.00 минута,
9.30—Арадай инструментүүдэй оркестрай концерт. 9.50—Багашуудта зориулагданай дамжуула. 10.20—Вальс эдэлэ. 10.55—Албанин национальна һайндэртэ—Сулоорэлгын үдэртэ. Баримтата фильм. 11.25—Фортепианна хүгжэмтэ концерт. 11.55—«Хүн Газар дэлхэй, Юртэмсэ». 12.35—«Звезда» Ванюша. Баримтата фильм. 13.10—Социалск театрай оркестрай. Арадай уран бэлэгтэ телепрограммануудай «Фолонго» гэнэн улаасоорондын фестивал. 14.10—«Мэдээжэ аад

юрэ бусын юумэн». 15.10—Тбилиси хотодо арадай хэрэгшэлэмжэн эдэ бараанай шанары һайжаруулгын түүло аябуудалгад тэмсэл тухай. 15.40—«Мыслители и революционеры». Фридрих Энгельс тухай баримтата фильм. 16.00—Таджикэй ССР-эй ажалай ноосондхын хэрэгшэ асуудал тухай. 17.30—Хүгжэмтэ программа. 18.40—«Алтан саяхаргаар». 19.25—«Белые розы, розовые слоны...»—теле-жужэ. Авторны У. Гибсон. 22.50—Хубилган шэнхэдэлгын прожектор. 22.00—Время. 22.35—«Субботный үдэр». Алска Френдиһитэй үлээлгэ. 23.50

«Хахад һүн болотор, һүүлээрэ». 01.20—Шатараар дэлхэй чемпионат.

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА
Москва, 9.00—Угловэй гимнастика. 9.20—«Совет патриоты» киножурнал. 9.30—Ритмическая гимнастика. 10.00—«Угловэй почтоо»—хүгжэмтэ дамжуула. 11.30—«Все иза близнецов»—уран һайханай фильм. Монгол. 14.45—Мультифильмүүд. 15.10—Октябрьин революциин нэрэмжэтэ хүгжэмтэ училициин концерт. 15.35—Столой теннис. Советская культура газетин шангай түүло улаасоорондын мурсыон. 16.05—«Я не утравил жасана». 11.45—Кабердини программа. 12.35—Баримтата фильм. 13.00—Мурэ Тенэй раскээсууд. 13.50—Баримтата фильм. 14.00—Арадай уран бэлэгтэ телепрограммануудай «Фолонго» гэнэн улаасоорондын фестивал. 14.30—Баримтата фильм. 15.10—Мультифильм. 15.20—СССР-һэ хүгжэмтэ дамжуула. 15.50—«Оройн үдэлэн театруудай фестивал». «Грузия-фильм» кино-студийн киноактеры театрай фильм-жужэ. 17.15—Уран һайханай гимнастикакар Интервиденин кубок. 18.00—«Хүгжэмтэ портрет»—Польшын телевиденин дамжуула. 18.30—

ОЛОНДО БАЙШААГДАНА

«Бурятмебель» нэгдэлэй уран гартанай бүтээгэн хэрэгшэлүүдэ республикын ажалшад угаа дуратайгаар абадаг болоо. Мүнөө эндэ хэзэгэн гоё һайхан мебель республикын район бүхэндэ абаашагдажа, наймаанда гаргагдана. Холын хойто Баунтын, Хурамханай, Ярууны районнуудай ажалшадта тус нэгдэлдэ байгуулаха турүүлэн элэгшэдэг олоо. Нэгдэлэй уран гартан Б. Н. Бардаханов, Н. Т. Хабалов, В. И. Иванов, Ю. С. Сбродов гэгшэдэй уран гартан бүтээгдээн зүйлүүд магазинда удаан байнагүй, тэрэ дороо эзэлдэ олоно. Илангаяа кукни соо табигдаха хэрэгшэлүүд олоной зүгөө һайшаагдана, тэдэндэ захил олоор абтана.

«Бурятмебель» нэгдэлэй уран дархашууд үйлдэбэрлэжэ наркуулаха, шэнэ технологи ноёрхууныг оролоно. Эндэ шэнэ техникээр эбсэглэгдээн цех һая ашгалгадаа үгтээн, бусад цехүүдын шэнэлэн үйлдэбэрлээн байна. Нэгдэлэй хүдэлмэришадэй, ажалай үрэ дун үндэрээр сэнгэдэжэ, республикын ажалшад хэрэгшэмжэ хандагч министрствын дамжуулгын Улаан тугаар эднэр дүрбэдэхэ шагнагдаба.

Т. НАГАЕВА.

В. ПЛУТТЫН фото.

ПРЕДПРИЯТИИ МАГАЗИН

Бурядай мебельно-модоболбосоруулгын комбинат өһөндөгөө бүтээдэг бүхы продукция хүн зондо худалдаха фирменэй магазинтай болобо. Улаан-Удын Октябрьска районэй Илючиска үйлснэй 40-дахы гэр соо байрлана «Мебель» гэжэ магазин һая ашгалгада оруулагдана. Дүн хамта 1200 дүрбэлжэн метр талмайтай тус магазин

хүүгэдэй орон, журналай стол, орон, стул гэхэ мэтыя харанабын.

Тус магазинэй бүхы наймаалашад БМДК-гай хүдэлмэришэд гэжэ тоологдонот. Тэднэр һарадаа 238 мянган түхэрэй мебель худалдаха тусгэбэй байна.

Бүтээн гаргадаг продукциядаа предпритийн өөрөө худалдаха магазин олоной ноирхол татаха абтаа.

В. ЭРДЫНЕЕВА.

УНЭН ЗҮРХЭНЭЙ БАЯР

Аяар холын Аха юутагнаа Улаан-Удэ эржэ, республикын эндохринологическа болоничада бэээ аргалуула гараба гэсэбэ. Минин хэлээ, үрэхэ юумэн гэхээд, тус болоничин медицинин хүдэлмэришэд үбшэнгэндөө угаа илдамээр хандажа, ёһотой бидэнэй ханаха байха хани нүхэд болоо гэжэ хэлээ байна.

Больницин хирургуудай от-

деление даагша Владимир Машнаевич Юндунов, хирург, Вениамин Намдыкович Будаев гэгшэдтэ үнэн зүрхэнхэн аргаландань газетээр дамжуулан баяр баясхалан хүрэгдэ ажалшан эрдатаа ходоодо ашхатай тухай, харюулаха хэзэтай хүдэлмэришэд амжалтатай ябахыятай хүсэнэ.

Л. ЗАМБАЛОВА,
Орлик тосхондо аһаһууша.

НИИТЫН ЭРДЭМЭЙ ИНСТИТУДА

бэ. Доржи Банзаровой нэрэмжэтэ багшанарай институтдай профессор Ц. Ц. Цыдыпов буряад хэлэй глаголой онсо илгара тухай дэлгэрэнги элидэхэ хэбэ.

Хэлэ бэшгэй эрдэмтэй доктор Л. Д. Шагдаров буряад хэлэй һураалсай грамматикын асуудаланууд тушаа элидэхэ хэбэ.

Багшанарай институтдай доцент В. И. Золхоевы хэнэн буряад хэлэй морфологи тухай элидэхэ һонирхолтой байба.

Новосибирсктэ эршэн профессор М. И. Черемшнина буряад хэлэй науна грамматика зохёохо тухай дэлгэрэнги хэрэгжэ, энэ асуудалар зүбшэн хэлсэлгэ болобо.

СПОРТЛОТО

«Спортлото» лотерейн 1987 оной ноябрийн 15-да үнэгэргэдээн 46-дахы тиражай дүнгүүдэ Спортна лотерейн Главын управлени согоһо.

«45-һаа 6-һын тааха»: 1.430.898 хүн хабадаһан байгаа. Нэгэһы хүн 6 номер таажа шадабагүй. 5 номер таагшад (30) — 2.085 түхэр, 4 номер тааһан хунууд (1.331) — 48 түхэр, 3 номер таагшад (29.391) — 3 түхэр абха.

«26-һаа 5-һын тааха»: 14.399.616 хүн хабадаа. 5 номер таагшад (92)—4.460 түхэр, 4 номер тааһан хунууд (12.803)—56 түхэр, 3 номер таагшад (296.206) — 3 түхэр абха юм.

«46-дахы тиражай билегүүдэй, 37-һоо 46 хүрэтэр 10 тиражай билегүүдэй һуубээр 1987 оной ноябрийн 30-һаа декабрийн 30 болотор түлгэдэхэ.

[ТАСС].

ХЭН, ХААНА ОШОХОБ?

★ Ажалай Улаан Тугай орденото авиационно заводой стадион дээрэ бүмбэгтэй хоккейгэр нэгэ үдэрэй наадан болохо. Үглөөнэй 11 часнаа эхилэхэ нааданда хотын предприти, һураалсай газарнуудай хоккей команданууд, үбшэй ханын түрүүшин мурсыөө эхилэхэ.

★ Нарин сэмбын комбинатай Соёлой ордондо үдэрэй 13 часнаа литературно-уран һайханай үдэхэ үнэгэргэдэхэ.

★ Ашгалла болон эскурисын Улаан-Удын бюорогй хүдэлмэришэд холо, орын һонирхолтой ашгалганууды эхиэхэнэ. 1-дхи дунда һургуулийн хурагшад, багшанар, авиазаводой бүлэг хүдэлмэришэд Петровск-Забайкальскый, Оронгын дунда һургуулийн хурагшад — Хагта, Заречнэ тосхойн барилгын комбинатай бүлэг, мүн 9-дахы һургуулийнхид — Байкальск, 6-дахы, 25-дахы, Зарегайн районной СПТУ-гай хурагшад, багшанар — Бабушин хот, Кабанскын районной Селенгинск тосхойн ошоор мордобто, Тимхэдэ 22-дохы һургуулийн хурагшад, багшанар Тарбагатайн райондохы түүхэтэ газарнуудай танилдахэ ошоһон байна. Энэһэнхэ хотонийн дунда бэлэгтэ телепрограммануудай «Фолонго» гэнэн улаасоорондын фестивал, 14.10—«Мэдээжэ аад

рэгшад, багшанар, авиазаводой бүлэг хүдэлмэришэд Петровск-Забайкальскый, Оронгын дунда һургуулийн хурагшад — Хагта, Заречнэ тосхойн барилгын комбинатай бүлэг, мүн 9-дахы һургуулийнхид — Байкальск, 6-дахы, 25-дахы, Зарегайн районной СПТУ-гай хурагшад, багшанар — Бабушин хот, Кабанскын районной Селенгинск тосхойн ошоор мордобто, Тимхэдэ 22-дохы һургуулийн хурагшад, багшанар Тарбагатайн райондохы түүхэтэ газарнуудай танилдахэ ошоһон байна. Энэһэнхэ хотонийн дунда бэлэгтэ телепрограммануудай «Фолонго» гэнэн улаасоорондын фестивал, 14.10—«Мэдээжэ аад

ВОСКРЕСЕНИ, 29
НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА
Москва, 9.00—9.00 минута,
9.30—Ритмическая гимнастика. 10.15—«Спортлото» тираж. 10.30—«Будильник». 11.00—«Советская Союзда алба хэбэ!» 12.00—«Угловэй» почтоо—хүгжэмтэ дамжуула. 12.30—Хүдэмтэ ажал хэрэгүүд. 13.40—Хүгжэмтэ кино. 14.00—Энур энхэ байга. 14.45—«Ералаш». 14.55—Дүндэо барилдагаар дэлхэй чемпионат. 15.30—Арадай уран бэлэгтэ телепрограммануудай «Фолонго» гэнэн улаасоорондын фестивал. 16.05—Мультифильм. 16.30—Архитектура ба общество. 17.30—«Инаг дуратай Эхэ оромни» гэнэн фотоконкурсны дүнгүүд. 18.20

най фильм. 18.30—УССР-эй Гүрэнэй хатарай академическ Габьяата ансамблин концерт. 19.05—Мультифильм. 19.25—Улаасоорондын шэнхэлэл. 20.10—«Встреча на Эльбе» уран һайханай фильм. 21.50—Хубилган шэнхэдэлгын прожектор. 22.00—Время. 22.35—«Лобановский, Блокхн и другие»—Баримтата фильм. 23.35—Джазона хүгжэм. 00.15—Шэнэ һонин.

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА
Москва, 9.00—«Зарякада зогсогты». 9.20—«Ород хэлэни». 9.50—П. И. Чайковский, Хүгжэм. 10.15—РСФСР-эй арадай уран зурааша Е. Моисеевичин зохёол бүтээлүүд. 10.55—Дэлхэй хүгжэмтэ соё-

л тил прежийк свет. А. Блокхын «Собака на сене»—уран һайханай фильм. 1-дхи класс. Улаан-Уд. 19.45—«Орхон оройн интерпретион»—Баримтата фильм. 21.20—Баримтата фильм. 22.35—